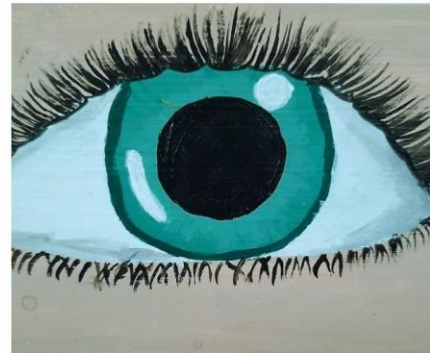

Naantalin opiston Lasten ja nuorten kuvataidekoulu

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma

Kuvataide, yleinen oppimäärä

OPETUSSUUNNITELMAJÄRJESTELMÄ JA OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

Taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmän osia ovat

- laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta
- Opetushallituksen määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma.

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet). Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Se sisältää perustiedot opetuksen järjestämisestä. Opetussuunnitelman perusteella opettajat laativat oman työsuunnitelmansa soveltaen sitä kullekin opintoryhmälle. Taiteen perusopetuksella on tavoitteellinen ja portaalta toiselle etenevä ja pitkälle koulutettujen ammattilaisten toteuttama opetussuunnitelma. Opetussuunnitelma on työväline, jonka toimivuutta myös arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti.

Keväällä 2020 Opetushallitus myönsi Loimaan työväenopiston ja Naantalin opiston yhteishankkeelle ”Arvoista arviointiin ja taiteen perusopetuksen arvostukseen” laatu- ja kehittämishankeavustuksen. Hankkeen aikana suunnittelijaopettaja on laatinut Naantalin opiston lasten- ja nuorten kuvataidekoulun opetussuunnitelman, joka otetaan käyttöön 1.8.2021.

1. NAANTALIN KUVATAIDEKOULUN TEHTÄVÄ JA TOIMINTA-AJATUS

Yleistä

Naantalin opiston kuvataidekoulu antaa yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta 7-17-vuotiaille lapsille ja nuorille. Toiminnan perustana ovat Laki taiteen perusopetuksesta (1998/633) ja Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet. (Opetushallitus, Määräykset ja ohjeet 2017:12a).

Taiteen perusopetuksen lisäksi kuvataidekoulu järjestää kerhoja yhteistyössä Naantalin kaupungin kanssa sekä kaikille avointa kurssitoimintaa. Koululla on opetuspiste myös Merimaskussa. Taiteen perusopetuksessa opiskelee noin 80 lasta ja nuorta. Kuvataidekoulussa on tällä hetkellä yksi suunnittelijaopettaja ja vaihteleva määrä tuntiopettajia. Opettajat ovat koulutukseltaan joko kuvataideopettajia ja/tai eri taiteenalojen ammattilaisia. Koulua johtaa Naantalin opiston rehtori. Lisäksi koulussa on toimisto- ja tukipalveluhenkilökuntaa: opistos sihteeri ja vahtimestari.

Naantalin kuvataidekoulun strategian mukainen perustehtävä on järjestää yleisen oppimäärän visuaalisen kulttuurin tietojen ja taitojen laadukasta ja inspiroivaa opetusta. Koulun päämääränä on kehittää toimintaansa oppilaitoksena visuaalisen kulttuurin vaalimiseksi ja edistämiseksi. Opetuksen ytimessä ovat oppilaan tietojen ja taitojen kehittäminen sekä yksilöllisyyden ja henkisen kasvun tukeminen. Opetusta kehitetään jatkuvasti ja sen laatu pidetään korkeana. Perinteisiä sekä uusia tekniikoita ja teknologioita hyödynnetään rinnakkain ja integroiden.

Oppilaaksi hyväksyminen

Naantalin opiston kuvataidekoulun oppilasvalinnassa ei käytetä pääsykokeita tai ennakkotehtäviä. Kuvataidekoulun toiminta on matalan kynnyksen taideopetusta, johon on helppo tulla ja jossa oppijan yksilölliset tarpeet otetaan huomioon opetusta eriyttämällä. Sekä varhaisiän opintoihin että kuvataiteen yleisen oppimäärän opintoihin haetaan ilman pääsy- tai valintakokeita Naantalin opiston sähköisen ilmoittautumisjärjestelmän (HelleWi) kautta. Järjestelmä toimii samalla kurssihallinnon sähköisenä alustana (oppilasrekisteri, huoltajan ja oppilaan yhteystiedot, oppilaan suoritusrekisteri). Jatkavien oppilaiden ilmoittautuminen alkaa kesäkuun alussa ja uusien elokuussa. Hakea voi myös kesken vuotta. Tuolloin täytetään opintoryhmissä tyhjäksi jääneitä paikkoja tai otetaan oppilaita peruuttaneiden tilalle. Opintoneuvontaa opintojen eri vaiheissa antavat rehtori, suunnittelijaopettaja ja opistos sihteeri.

Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen ja yksilöllistäminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin.

Oppimäärää yksilöllistettäessä menettelyt dokumentoidaan koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Oppilaalle laaditaan tällöin esimerkiksi henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Opintojen yksilöllistämistä voidaan tehdä mm. helpottamalla tehtäviä töitä, käyttämällä oppimisen tukena apuvälineitä, antamalla oppilaalle

itsenäisesti suoritettavia ohjattuja tehtäviä ja soveltamalla käytettävää pedagogiikkaa monipuolisesti. Oppilaan opintojen henkilökohtaistaminen tapahtuu yhteistyössä oppilaan vanhemman kanssa ja laatimalla oppilaalle kirjallinen henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Rehtori arvioi yhteistyössä ryhmän opettajan kanssa suoritettavat opinnot ja muutoin hankitun osaamisen tai tarpeen yksilöllistämisestä sekä vahvistaa muodollisesti hyväksi lukemisen.

Naantalin kuvataidekoulun arvoperusta

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Naantalin opiston kuvataidekoulun arvot nousevat taiteen perusopetuksen arvoperustasta sekä vapaan sivistystyön arvoista – toimiihan kuvataidekoulu osana vapaan sivistystyön oppilaitosta.

Kuvataidekoulun toiminnassa keskeisiä arvoja ovat:

- *Tasa-arvo ja elinikäinen oppiminen.* Jokaisella on oikeus laadukkaaseen taidekasvatukseen ja taiteesta nauttimiseen omista yksilöllisistä lähtökohdistaan käsin. Opetus kannustaa elinikäisen taidesuhteen syntymiseen ja kehittymiseen.
- *Vastuun ottaminen itsestä ja toisista, oppimisyhteisöstä ja ympäristöstä.*
- *Monikulttuurisuus.* Opetuksessa otetaan huomioon eri kulttuuritaustoista tulevat oppilaat. Opetuksessa perehdytään eri maiden ja kulttuurien kuvataiteeseen.
- *Kokonaisvaltainen hyvinvointi.* Taideopetus edistää hyvinvointia. Opetus ja ohjaus luovat oppimisen ja onnistumisen iloa ja edistävät oppijan henkistä ja sosiaalista hyvinvointia ja yhteisöllisyyden kokemusta.
- *Kestävä kehitys.* Kuvataidekoulun toiminta on sekä ympäristöllisesti että sosiaalisesti kestävää.
- *Huomisen tekeminen.* Kuvataidekoulu luo myönteistä maailmankuvaa ja uskoa tulevaisuuteen.

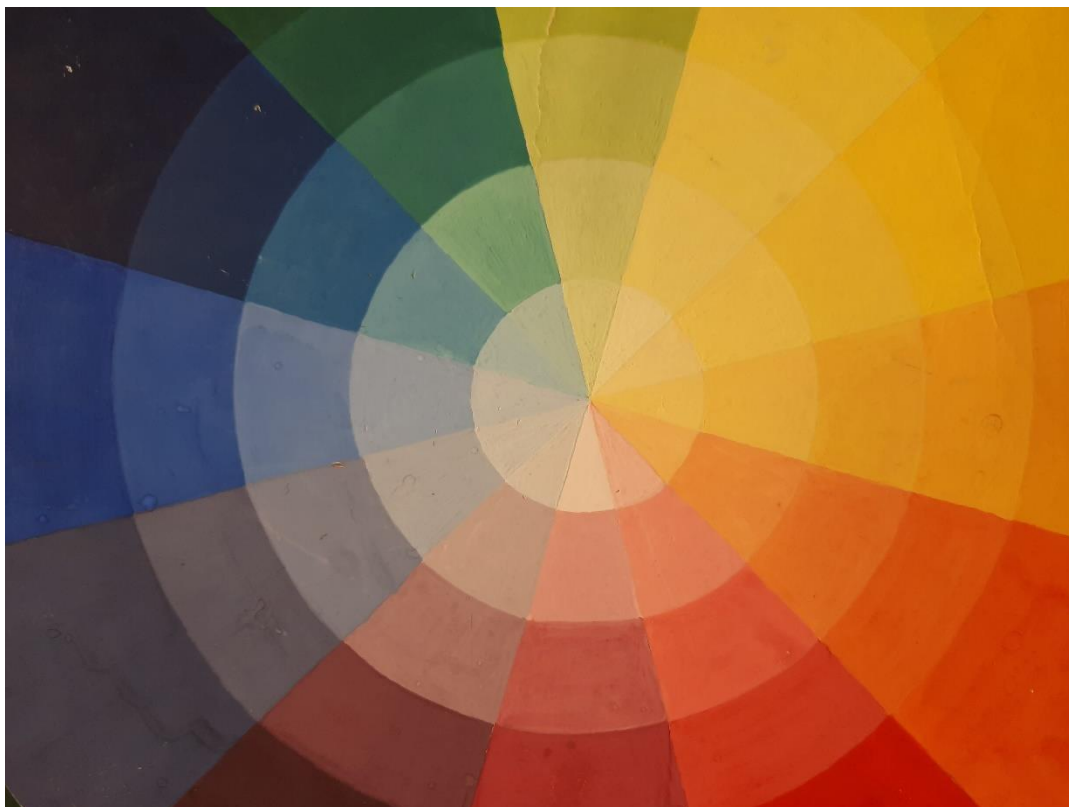
Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetus perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa, samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus, ovat oppimisen kannalta olennaisia. Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista. Se vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista. Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen.

Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. Oppilaan saama palaute on jatkuvaa ja harjoitteluun kannustavaa. Palaute opettaa sietämään pettymyksiä ja epäonnistumista ja oppimaan niistä. Oppilasta kannustetaan pitkäjänteiseen harjoitteluun ja annetaan välineitä myös itsenäiseen harjoitteluun. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta.

Naantalin opiston kuvataidekoulussa oppija on keskiössä oman taidesuhteensa kehittämisessä. Oppiminen perustuu oppijan omiin havaintoihin, kokemuksellisuuteen ja tekemällä oppimiseen. Oppilaita kannustetaan tavoitteiden asettamiseen ja oman oppimisen arviointiin. Oppimisen tavat ovat yhteistoiminnallisia ja kannustavat oman kuvataiteellisen ilmaisun kehittämiseen. Kuvataiteen opiskelu tapahtuu opintoryhmässä, jossa oppilaat tekevät omaa työtään samassa tilassa yhdessä toisten kanssa. Harjoitustyöt tehdään käytännössä aina muiden läsnä ollessa. Ryhmässä työskennellessä vertaisopitaan, sillä myös toisten teoksia tarkastelemalla ja yhdessä keskustelemalla oppii.

Opetuksen sisällöt ovat monipuolisia ja oppilasta haastavia, ja ne sisältävät erilaisia pedagogisia menetelmiä (esim. ryhmätehtävät, yksilötyöskentely, näyttelyiden suunnittelu ja rakentaminen, vierailut). Taideopetuksessa tärkeintä ei ole lopputulos vaan tekemisen prosessi. Toisinaan oppiminen vaatii suuria ponnisteluja, vaivannäköä ja aikaa. Kuvataidekoulussa opitaan, että se kannattaa. Aito ilo kumpuaa onnistuneesta työstä ja vaikeuksien voittamisesta.

2. OPINTOJEN TOTEUTTAMINEN

Oppimisympäristöt

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä ja ne rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan. Monipuolisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on tukea oppilaiden kasvua ja innostaa heitä oppimiseen. Ne myös tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt luovat edellytykset taiteenalan ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.

Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden taiteenalan opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

Naantalin opiston kuvataidekoulun tilat sijaitsevat Kalevanniemen koulutalossa, Naantalin keskustataajamassa hyvien liikenneyhteyksien varrella. Tilat ovat kuvataiteen opetukseen soveltuvat ja varastotilat riittävät. Toiminnallisesti tilat vastaavat suurelta osin Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry:n antamia suosituksia. Opetuksessa käytettävät materiaalit ja välineet ovat lasten taideopetukseen soveltuvia ja laadukkaita. Materiaaleissa ja opetuksessa huomioidaan ympäristö ja kierrättäminen. Kuvanveiston ja plastisen sommittelun opetuksessa hyödynnetään Naantalin opiston savi- ja puu-työkalujen tiloja ja välineitä. Muotoilun ja rakentelun opinnoissa kuvataidekoulu käyttää tarvittaessa myös Kalevanniemen koulun teknisen työn tiloja.

Tiloissa annetaan taideopetusta myös aikuisille, ja yli 15-vuotiailla kuvataidekoulun oppilailla on mahdollisuus tarvittaessa osallistua myös aikuisten taideryhmiin. Kuvataidekoulun opiskelussa pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä, teknologioita ja mediavälineitä. Perinteisiä sekä uusia tekniikoita ja teknologioita hyödynnetään rinnakkain ja integroiden. Kuvataidekoululla on välineet digitaaliseen valokuvaukseen ja perusvälineistö animaatioiden tekemiseen. Lisäksi opetuksessa hyödynnetään lukion tietotekniikkaluokkaa lukion toiminnan sallimissa puitteissa. Yhteistyöprojektit, -hankkeet ja näyttelyt (esim. yhteistyö koulujen, päiväkotien, museon, kirjaston ja palvelukotien kanssa) monipuolistavat oppimisympäristöjä, tuovat kuvataidekoulun toimintaa näkyväksi ja rikastuttavat omalta osaltaan alueen taide-elämää.

Kuvataidekoulun opetusta annetaan myös Rymättylän ja Merimaskun koulujen käsityöluokissa, joissa taiteen perusopetusta pystytään tarjoamaan rajallisten varastotilojen ja välineiden vuoksi vain soveltuvien osien. Yläkouluikäisille suunnatut teemaopinnot on suoritettava kuvataidekoulun omissa tiloissa Kalevanniemen koululla.

Naantalin opiston kuvataidekoulun tilat ovat vain osittain esteettömät. Esimerkiksi savi- ja puu-työkalujen kulkeminen on pyörätuolilla vaikeaa. Tähän on kuitenkin tulossa muutos lähivuosina Kalevanniemen perhetalokampuksen rakentamisen johdosta.

Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksen oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta. Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen, kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen. Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Kuvataidekoulun toimintakulttuuri muodostuu Naantalın opiston toimintaperiaatteista ja käytännöistä. Oppilaitos toimii elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta edistään hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja kansalaistaitoja. Lähipalveluna toteutettu monipuolinen opetus tukee uusien taitojen oppimista ja perinteisten taitojen säilymistä. Kehitämme opetustarjontaamme nopeasti opiskelijoiden tarpeiden ja toiveiden pohjalta. Teemme yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa.

Naantalın opiston kuvataidekoulun toiminnan hallinnosta ja taloudesta vastaa Naantalın opiston rehtori. Vastuu pedagogiikasta ja sen kehittämisestä on suunnitteluopettajalla ja kuvataidekoulun sivutoimisilla tuntiopettajilla. Opettajat muodostavat keskenään tiimin, joka suunnittelee opetussuunnitelman perusteita noudattaen ja annettujen resurssien puitteissa opetuksen sisällöt ja käytännön toteuttamisen. Suunnitteluopettaja, tuntiopettajat ja opiston tuki- ja hallintohenkilöstö (rehtori, opistos sihteeri, iltavahtimestari) huolehtivat kuvataidekoulun käytänteiden (ilmoittautuminen, opintoneuvonta, opetustilojen ja välineiden siisteys ja turvallisuus) sujuvuudesta.

Naantalın opiston kuvataidekoulun opetustarjonta on avointa kaikille kiinnostuneille. Opetustarjonnasta tiedotetaan naantalilaisiin koteihin jaettavassa Naantalın opiston opinto-ohjelmassa, opiston verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa kuvataidekoulun omilla Facebook-sivuilla, Instagramissa, kaupungin tiedotelehdessä sekä mahdollisuuksien mukaan vapaa-aikatoimen tiedotteissa.

Kuvataidekoulun toiminnassa otetaan huomioon oppimisen innostavuus, kannustavuus, oppimisympäristön toimivuus ja turvallisuus sekä luottamuksellisen suhteen syntyminen oppilaaseen ja hänen huoltajaansa. Kuvataidekoulu kunnioittaa opetuksessaan tekijänoikeuksia, oppilaiden yksityisyyden suojaa ja sananvapautta. Oppilaiden huoltajilta pyydetään lukuvuosittain lupa toiminnassa syntyvien kuvien ja teosten kuvaamiseen ja julkaisemiseen. Kuvien ottamisessa otetaan aina huomioon eettisesti kestävät periaatteet (esim. oppilas ja hänen teoksensa esitetään aina myönteisessä valossa, kuvaamiseen on sekä huoltajan että oppilaan suostumus, kuvia käytetään vain kuvataidekoulun ja/tai Naantalın opiston toiminnassa). Näyttelyt tuovat esille tasapuolisesti jokaisen oppilaan teoksia. Teemaopinnoissa opettajat valitsevat teokset näyttelyyn yhdessä oppilaan ja/tai opintoryhmän kanssa. Kuvataidekoulu tekee aktiivisesti yhteistyötä huoltajien kanssa opintojen eri vaiheissa (opintoneuvonta hakuvaiheessa ja opintojen solmukohdissa, opintoryhmien aikataulujen suunnittelu, oppimisen eriyttäminen). Perheiden toiveet otetaan huomioon mahdollisuuksien ja annettujen resurssien puitteissa. Opettajat kehittävät omaa ammatillista osaamistaan oman taiteellisen toimintansa kautta ja osallistumalla koulutuksiin mahdollisuuksien mukaan.

3. OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Yhteisiä opintoja edeltävän varhaisiän kasvatuksen laajuudesta päättää koulutuksen järjestäjä. Annettavan opetuksen tulee mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä on pyrittävä joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

Naantalin opiston kuvataidekoulu tarjoaa yleisen oppimäärän mukaiset opinnot (500 tuntia), joista osan voi suorittaa itsenäisesti työskennellen opettajan ohjaamana. Yleisen oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista sekä mahdollisesta varhaisiän kasvatuksesta. Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen.

Kuvataiteen varhaisiän opinnot (valmentavat opinnot)

Oppilas voi aloittaa varhaisiän opinnot viisivuotiaana. Opinnot kestävät 1-2 lukuvuotta. Niiden laajuus on noin 40 tuntia lukuvuodessa. Opetusta annetaan 60 minuuttia eli 1,33 oppituntia viikossa. Varhaisiän opintojen suorittaminen ei ole edellytys taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opintojen aloittamiselle, mutta ne auttavat oppimaan ryhmässä toimimista ja madaltavat kynnystä siirtyä opinnoissa eteenpäin. Mahdollisuuksien mukaan voidaan järjestää alle 5-vuotiaille poikkitaiteellisia työpajoja esim. musiikkia, taidetta ja tanssia yhdistämällä. Varhaisiän opinnot eivät kartuta taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tuntimäärää.

Kuvataiteen varhaisiän opinnot	Vuodet	Opintotunnit/viikko	Opintotunnit/opintovuosi
1 opintovuosi	0	1,33	~40
	Opintotunnit yhteensä		40

Kuvataiteen yhteiset opinnot

Yhteiset opinnot aloitetaan yleensä seitsemänvuotiaana ja ne kestävät viisi vuotta. Kokonaisuuden laajuus on 300 tuntia. Opetusta annetaan 90 minuuttia eli kaksi oppituntia viikossa. Tämän lisäksi oppilaat voivat suorittaa opintotunteja esimerkiksi keräämällä suoritusmerkintöjä näyttelypassiin.

Yhteiset opinnot	Vuodet	Opintotunnit/viikko	Opintotunnit/opintovuosi
5 opintovuotta	1	2	60
	2	2	60
	3	2	60
	4	2	60
	5	2	60
	Opintotunnit yhteensä		300

Kuvataiteen teemaopinnot

Teemaopinnot kestävät yleensä kaksi-kolme vuotta ja ne ovat laajuudeltaan 200 opintotuntia. Osa opinnoista voidaan toteuttaa esimerkiksi työpajoina. Opiskelija voi myös valita teemaopintojensa osaksi soveltuvia kokonaisuuksia opiston muusta tarjonnasta tai suorittaa osia itsenäisesti.

Teemaopinnot	Vuodet	Opintotunnit/viikko	Opintotunnit/opintovuosi
2 opintovuotta	6	3	90 + 10
	7	3	90 + 10
	Opintotunnit yhteensä		200

4. OPETUKSEN SISÄLLÖT JA TAVOITTEET

Tässä luvussa käsitellään kunkin opintokokonaisuuden tavoitteita ja sisältöjä siten, että opintojen etenevyys ja sisältöjen luonne käyvät ilmi. Sisältöjen luonteesta johtuen myös tavoitteet ovat samanaikaisia. Opetuksen sisällöt ja tavoitteet kertautuvat opintojen edetessä. Opetusryhmissä saattaa olla eri-ikäisiä ja opinnoissa eri vaiheessa olevia opiskelijoita, mikä on myös otettava huomioon opintokokonaisuutta suunnitellessa. Opintovuosittain vaihtelevat, koko koulun yhteiset teemat ja erilaiset inspiraationlähteet vaikuttavat sisältöjen painotukseen. Näin opintovuodet muodostuvat teemoiltaan keskenään erilaisiksi ja sisällöltään monipuolisiksi.

Opetuksen sisällöt

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan sisältöalueita ovat:

KUVAN KIELI JA TAITEEN ILMAISUKEINOT

OMAT KUVAT ELI OPPILAALLE MERKITYKSELLINEN KUVAKULTTUURI

TAITEEN MAAILMAT

VISUAALINEN YMPÄRISTÖ (LUONTO, ARKKITEHTUURI, MUOTOILU, KUVALLINEN VIESTINTÄ)

Lähtökohtana opetuksen sisältöjen jäsentämiselle on niiden simultaaninen luonne eli samanaikaisuus. Yhdessä opiskelutilanteessa on aina läsnä useampia elementtejä eri sisältöalueista. Opetuksen eri sisältöalueet myös kertautuvat vuodesta toiseen. Pienten lasten opetuksessa lähestymistapa on elämyksiin ja omiin kokeiluihin perustuva, kun taas vanhemmat oppilaat voivat ottaa mukaan esim. taidehistoriallisen, luonnontieteellisen ja psykologisen näkökulman. Näin tieto syvenee, laajenee ja ilmaisu kehittyy opintojen edetessä.

Opetuksen tavoitteet

Kuvataiteen yleisen oppimäärän tavoitteena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Opintojen tavoitteena on rohkaista ja tukea oppilaan kuvallista ilmaisua, omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista ja identiteetin rakentumista. Tähän pyritään käsittelemällä opetuksen sisältöjä pitkäjänteisesti. Opetustilanteessa pyritään monenlaisiin tavoitteisiin samanaikaisesti ja saman opintokerran aikana tapahtuu monenlaista toimintaa.

Opetussuunnitelman mukaisia tavoitealueita ovat:

TAIDESUHDE

- Tavoitteena on oppilaan omakohtaisen taidesuhteen syntyminen. Taidesuhde kehittyy ja syvenee opintojen edetessä.
- Tavoitteena on, että oppilas oppii käyttämään erilaisia materiaaleja ja työvälineitä. Hän tutustuu opintojen aikana laajasti erilaisiin taiteellisiin prosesseihin ja taiteiden välisiin työskentelytapoihin. Oppilas ymmärtää ja osaa kertoa kuvan tekemisen prosessin luonnoksesta valmiiseen työhön. Toiminta on kestävän kehityksen periaatteiden mukaista.

VISUAALINEN LUKUTAITO

- Tavoitteena on kehittää oppilaan kykyä ymmärtää ja tulkita kuvallista visuaalista kulttuuria. Ymmärtämisen edellytyksenä on tietoisien havainnoinnin osaaminen, kuvan kielen ja ympäristöön liittyvien käsitteiden ja ilmiöiden tuntemus sekä taidehistorian ja nykytaiteen tuntemus.

OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN

- Tavoitteena on oppilaan arvomaailman kehittyminen siten, että hän tuntee ja osaa ottaa huomioon esteettisiä, ekologisia ja eettisiä periaatteita omassa toiminnassaan. Tavoitteena on ekososiaalinen sivistys, jonka arvopohja muodostuu vapaudesta, vastuullisuudesta, kohtuullisuudesta ja ihmistenvälisyydestä.
- Tavoitteena on kehittää oppilaan kriittistä ajattelua ja rakentavan kyseenalaistamisen asennetta, jotta hän pystyisi itsenäisesti rakentamaan maailmankuvaansa. Monilukutaito tukee oppilaan ajattelun kehittymistä ja oppimisen taitoja. Se on taitoa suhtautua maailmaan samanaikaisesti avoimesti ja terveen kriittisesti.
- Tavoitteena on oppilaan sosiaalisten vuorovaikutustaitojen kehittyminen. Varmuus ja helppous vuorovaikutukseen tulevat toistojen, harjoittelun ja kokemuksen myötä. Opintojen aikana harjoitellaan ryhmässä toimimista, toisten kuuntelemista ja huomioon ottamista sekä oman näkemyksen kertomista toisille. Opetuksessa kannustetaan oppilasta osallistumaan keskusteluun, perustelemaan tulkintojaan, kuuntelemaan ja arvostamaan toisten näkemyksiä. Tavoitteena on, että oppilas työskentelee tavoitteellisesti ja yhteistoiminnallisesti ryhmän jäsenenä. Vuorovaikutustaidot ovat tarpeen myös, kun taidetta käytetään vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.

Opetuksen sisällöt ja tavoitteet kertautuvat opintojen edetessä.

VARHAISIÄN KUVATAIDEKASVATUS

Tavoitteet

Varhaisiän taidekasvatuksessa tavoitteena on aistien ja havaintojen monipuolinen kehittäminen sekä mielikuvituksen ja luovuuden herättäminen. Kuvataiteen eri osa-alueiden alkeet tulevat lapselle tutuksi. Opinnoissa oppilas tutustuu erilaisiin kuvataiteen materiaaleihin ja välineisiin turvallisesti omaan ikäkauteensa sopivalla tavalla. Tavoitteena on mielikuvituksen kehittäminen ja tutustuminen kuvalliseen ilmaisukieleen harjoittelemalla erilaisia perustekniikoita, kokeilemalla materiaaleja ja tarkastelemalla taideteoksia, median kuvia ja muuta kuvallista kulttuuria. Opetus tukee oppilaan ryhmässä toimimisen taitoja, puheilmaisua, keskustelu- ja tunneilmaisun taitoja. Varhaisiän opinnot luovat pohjaa kuvataiteen myöhemmille opinnoille kuvataidekoulussa.

Sisällöt

KUVAN KIELI JA TAITEEN ILMAISUKEINOT

Leikinomaisesti ja itse kokeilemalla tarkastellaan kuvallisen kielen käsitteitä ja ilmiöitä. Tutustutaan kaksi- ja kolmiulotteisiin tekniikoihin ja opetellaan välinehuollon alkeet.

OMAT KUVAT

Opetuksessa tarkastellaan lastenkulttuurin teoksia, lapsille läheisiä ja tuttuja muita kuvia ja lasten omia teoksia. Tehtävien suunnittelussa huomioidaan lasten kokemusmaailma.

TAITEEN MAAILMAT

Tutustutaan monipuolisesti kuvataiteen teoksiin: esittävään ja ei-esittävään taiteeseen, vanhaan ja nykyaiteeseen. Opintoretket museoihin, näyttelyihin ja muihin kulttuurikohteisiin kuuluvat opetukseen mahdollisuuksien mukaan.

VISUAALINEN YMPÄRISTÖ

Tutustutaan rakennettuun ja esineympäristöön sekä luontoon harjoitellen esteettistä havainnointia ja kestävien arvojen mukaista tarkastelua. Käsitellään lasten mediaympäristöä.

YHTEISET OPINNOT

OPINTOVUODET 1 JA 2

Tavoitteet

Opintojen tavoitteena on, että oppilas

- harjoittelee käyttämään erilaisia kuvallisia ilmaisukeinoja
- harjoittelee puhumaan omista ja toisten tekemistä kuvista > harjoittelee sanallistamaan näkemäänsä
- harjoittelee perustelemaan näkemyksiään ja ilmaisemaan tunteitaan ja ajatuksiaan
- tutkii ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin
- huolehtii oppimisympäristönsä viihtyisyydestä

KUVAN KIELI JA TAITEEN ILMAISUKEINOT

Tunneilla käydään keskustelua kuvien äärellä. Hyväksi havaittu metodi on esimerkiksi aloittaa tunti taidekuvaa tarkastelemalla. Pääpaino on havaintojen sanallistamisen harjoittelussa. Oppilas oppii perustelemaan näkemyksiään ja ilmaisemaan tunteitaan ja ajatuksiaan. Oppilaita kannustetaan kuuntelemaan ja kysymään, tekemään tarkkoja havaintoja, etsimään tietoa sekä tuottamaan ja kehrittelemään yhdessä ideoita ja esittämään työnsä tuloksia muille.

Opintojen aikana tutustutaan laajasti erilaisiin perusmateriaaleihin, -välineisiin ja -tekniikoihin. Piirustuksessa oppilas käyttää erilaisia piirtimiä, esim. lyijykynää, tusseja, hiiltä, liituvärejä ja digitaalisia välineitä. Oppilas maalaa peiteväreillä ja vesiväreillä. Myös erilaiset sivellintekniikat tulevat tutuiksi. Grafiikassa tehdään yksinkertaista painantaa. Oppilas muovailee ja rakentelee erilaisilla materiaaleilla (esim. muovailuvaha, savi, erilaiset massat, lumi, rautalanka, erilainen puu- ja romutavara, kierrätysmateriaalit). Oppilas harjoittelee käyttämään iPadia, osaa ottaa valokuvia ja videokuvaa sekä harjoittelee kuvankäsittelyn ja editoinnin alkeita. Väriopissa opetellaan päävärit ja harjoitellaan välivärien sekoittamista.

Harjoitellaan käyttämään materiaaleja taloudellisesti ja ekologisesti. Oppilas oppii huolehtimaan välineistä ja käyttämään niitä asianmukaisesti ja turvallisesti. Tietää, miten kuvataidetilassa toimitaan ja edistää teoillaan sen viihtyisyyttä.

OMAT KUVAT

Oppilas ilmaisee taiteen avulla omaa persoonaansa ja elämänpiiriään. Oppilas tutustuu taiteen avulla muissa kulttuureissa elävien lasten elämään. Lähtökohtana on ajatus, että mikään yksittäinen kuvakulttuuri ei ole toista arvokkaampi, vaikka opiskelija voi toki kokea osan kuvakulttuureista toisia kiinnostavammiksi.

TAITEEN MAAILMAT

Tutustutaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotettuihin taideteoksiin. Tarkastellaan taidehistorian niin sanottuja klassikkoteoksia sekä nykytaiteessa liikkuvia ajankohtaisia ilmiöitä. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana.

VISUAALINEN YMPÄRISTÖ

Havainnoidaan ja tutkitaan moniaistisesti ja kuvia tekemällä omaa ympäristöä ja elämismailmaa -kuten lähialueen luontoa ja oman kotikaupungin arkkitehtuuria. Tärkeää on pohtia yhdessä, minkälainen on viihtyisä ympäristö ja miten siihen voi itse vaikuttaa.

Hyvän osaamisen kriteerit opintovuosilla 1 ja 2

- osaa tehdä havaintoja ja kertoa niistä omin sanoin
- ilmaisee itseään erilaisin kuvallisin keinoin
- osaa käyttää erilaisia piirustus- ja maalausvälineitä tarkoituksenmukaisesti
- huolehtii ympäristönsä viihtyisyydestä, vie tavarat omille paikoilleen tuntien päättyessä.

Tavoitteet

Oppilas

- oppii tunnistamaan ja valitsemaan sopivia materiaaleja ja välineitä eri perustekniikoihin
- oppii tarkastelemaan omia ja toisten tekemiä kuvia ja keskustelemaan niistä harjoitellen kuvataiteen peruskäsitteiden käyttöä
- harjoittelee työskentelemään itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa muiden kanssa
- huolehtii ympäristöstään ja käyttää materiaaleja taloudellisesti ja ekologisesti

Sisällöt

KUVAN KIELI JA TAITEEN ILMAISUKEINOT

Opintojen aikana käytetään laajasti erilaisia perusmateriaaleja, -välineitä ja -tekniikoita. Piirustuksessa harjoitellaan valon ja varjon sekä erilaisten muotojen kuvaamista. Käytetään monipuolisesti erilaisia piirtimiä. Grafiikassa kokeillaan jotakin kohopainomenetelmää, kuten linopainantaa. Väriopissa kerrataan pää- ja välivärit sekä niiden sekoittaminen. Tutustutaan vastaväripareihin. Harjoitellaan erilaisten maalaustekniikoiden ja maalauspohjien käyttöä monipuolisesti ja luovasti. Muovaillaan ja muotoillaan erilaisilla materiaaleilla ja tekniikoilla, nipistely- ja makkaratekniikka tulevat tutuiksi. Kuvataan erilaisilla välineillä ja harjoitellaan kuvankäsittelyä. Opiskellaan kuvakerronnan perusteista kuvakoot sekä draaman kaari alku-keskikohta-loppu. Tutustutaan Stop-motion-animaation tekemiseen. esim. kirjoitetaan synopsis, tehdään kuvakäsikirjoitus, kuvataan ja editoidaan.

Tutustutaan sommittelun periaatteisiin esim. koon, suunnan ja välimatkan vaihtelu.

Oppilaita kannustetaan ottamaan vastuuta oppimisympäristön siisteydestä ja viihtyisyydestä. Välineistä ja materiaaleista huolehtiminen kehittää arjen taitoja. Oppilasta ohjataan tuottamaan kuvallisia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Tieto- ja viestintätekniikan taitoja kehitetään.

Tunneilla kiinnitetään huomiota materiaalien taloudelliseen ja ekologiseen käyttöön.

OMAT KUVAT

Työskentelylle haetaan lähtökohtia oppilaan omasta visuaalisesta ympäristöstä rakentamalla siltoja oppilaille tuttuun ja heille uusien kuvakulttuurien välille.

TAITEEN MAAILMAT

Perehdytään taiteelle ominaisiin toimintatapoihin, taiteen eri lajeihin sekä erilaisiin käsityksiin taiteesta. Taidehistorian tuntemus laajenee, opiskelija tietää jo joitakin ”ismejä”. Seurataan aktiivisesti taidemaailmaa, nykytaidetta, tutustutaan paikallisiin taiteilijoihin ja taidemuseon toimintaan. Tehdään mahdollisuuksien mukaan retki Turun Taidemuseoon ja Wäinö Aaltosen museoon.

VISUAALINEN YMPÄRISTÖ

Lähiympäristön luonto, rakennukset ja ympäristön muutosten tunnistaminen, vanha ja uusi.

Tarkastellaan arjen esineympäristöä. Oppilas havainnoi esineiden materiaalia, muotoa ja käyttötarkoitusta.

Herätellään mediakriittisyyttä. Oppilaalle syntyy ymmärrys siitä, että visuaalinen on (lähes) aina jonkun tuottamaa ja tällä jollakin on tietty viesti, jonka hän haluaa välittää ja tietyt tarkoitusperät tämän viestin

välittämiseen. Tarkastellaan erilaisia kuvatyyppejä, kuten mainos- ja uutiskuvia. Erotetaan toisistaan tosi ja fiktio.

Hyvän osaamisen kriteerit opintovuosilla 3 ja 4

Oppilas

- osaa käyttää monipuolisia työtapoja
- osaa työskennellä pitkäjänteisesti ja prosessiluonteisesti
- on aktiivinen ja innostunut
- antaa oman panoksensa ryhmätehtäviin ja kuuntelee muiden mielipiteitä

5. OPINTOVUOSI

Tavoitteet

5.opintovuoden tavoitteena on valmistaa teemaopintoihin.

Oppilas

- siirtyy yhä pitkäjänteisempään ja itsenäisempään työskentelyyn
- soveltaa kuvataiteen materiaaleja ja tekniikoita omassa ilmaisussaan
- osaa asettaa itselleen päämääriä
- oppii ymmärtämään taiteellisen prosessin ominaislaatua taltioidessaan oman työskentelynsä kulkua valokuvaten ja kirjoittaen

Sisällöt

KUVAN KIELI JA TAITEEN ILMAISUKEINOT

Oppilasta rohkaistaan kriittiseen ajatteluun ja omien ajatusten ilmaisuun toisia kuunnellen ja keskustellen. Hän harjoittelee ilmaisemaan itseään erilaisin kuvallisin keinoin yksin ja myös ryhmän jäsenenä. Oppilasta ohjataan tarkentamaan havaintojaan ja käyttämään kuvataiteen peruskäsitteitä.

Oppilas opettelee valitsemaan työhönsä tarkoituksenmukaiset välineet ja tekniikat. Piirustuksessa kuvataan erilaisia materiaaleja ja pintarakenteita. Harjoitellaan eri tummuusasteiden eli valöörien kuvaamista ja syvyysvaikutelman luomista. Kerrataan grafiikan, muotoilun ja rakentelun ilmaisukeinoja. Väriopissa tutustutaan värien symboliikkaan ja viesteihin. Tehdään myös pastissi ja kuva-analyysi. Tehdään Stop-motion-animaatio, kirjoitetaan synopsis, tehdään kuvakäsikirjoitus, kuvataan ja editoidaan.

OMAT KUVAT

Oppilaiden omat harrastukset ja innostuksen kohteet voivat olla lähtökohtana harjoitustehtävien aiheiden suunnittelussa.

TAITEEN MAAILMAT

Oppilas saa mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta (uutta ja vanhaa), kulttuuria ja kulttuuriperintöä. Eri visuaalisen alan toimijoihin tutustuminen. Tutustutaan oman kotiseudun julkisiin taideteoksiin.

Arvioidaan ja tutkitaan median vaikutuksia ja monia mahdollisuuksia.

VISUAALINEN YMPÄRISTÖ

Tutustutaan arkkitehtuurin käsitteistöön ja historiaan tarkastelemalla oman kotiseudun rakennuskantaa. Oppilas hahmottaa rakennetun ympäristön kerroksellisuuden ja aikasidonnaisuuden. Esinemuotoilussa oppilas sekä suunnittelee että tekee tuotteen itse.

Hyvän osaamisen kriteerit

Oppilas

- osaa tehdä monipuolisia havaintoja ympäristöstä ja sen kuvista käyttämällä kuvallisia välineitä
- osaa kuvailla taiteeseen, ympäristöön ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin liittyviä havaintojaan ja perustella ajatuksiaan sanallisesti
- osaa soveltaa erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisukeinoja kuvallisessa tuottamisessaan
- osaa asettaa tavoitteita ja pyrkii kehittämään kuvailmaisuaan yksin ja ryhmän jäsenenä

- osaa käyttää erilaisia kuvallisen vaikuttamisen keinoja ilmaistessaan mielipiteitään

TEEMAOPINNOT

Tavoitteet

Teemaopintojen tavoitteena on, että oppilas

- käyttää materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja tarkoituksenmukaisesti
- syventää tietoja ja taitoja suhteessa aikaisempiin opintoihin
- kokeilee ennakkoluulottomasti erilaisia ilmaisumuotoja, myös oman mukavuusalueensa ulkopuolella
- kehittelee omia ideoita ja toteuttaa ne omaperäisesti
- oppii työskentelemään itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä kuvataiteen projekteissa
- harjaantuu tavoitteelliseen, teemalliseen ja prosessinomaiseen työskentelyyn
- oppii tuntemaan ja arvioimaan eri taiteenalojen toimintatapoja ja ilmiöitä

Sisällöt

KUVAN KIELI JA TAITEEN ILMAISUKEINOT

Oppilas syventää ja soveltaa yhteisissä opinnoissa opittua sekä hankkii uusia taitoja, kokeilee uusia ratkaisuja ja työskentelytapoja. Opinnoissa käydään läpi eri taiteenaloja, sille tyypillisiä käsitteitä, tekniikoita, materiaaleja ja työvälineitä.

Taiteen äärellä harjoitellaan taideteosten ja muun kuva-aineiston tulkintaa yhdessä keskustelemalla. Kuunteleminen ja toisten mielipiteiden kunnioittaminen on oman osallistumisen perusta ryhmässä, sillä keskustelun eteneminen edellyttää kuuntelemista.

OMAT KUVAT

Opiskelijoille merkityksellisiä teemoja ja aihepiirejä tutkitaan eri taiteenalojen keinoin ja niitä yhdistellen. Opetuksessa tarkastellaan oppilaille merkityksellisiä kuvia ja niiden suhdetta muuhun kuvalliseen kulttuuriin. Opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja omasta arjesta, ympäröivästä maailmasta ja pohditaan yhdessä oppilaiden omien ideoiden toteutustapoja jakson edustaman kuvataiteenalan näkökulmasta.

TAITEEN MAAILMAT

Tutustutaan taidehistoriaan tieteenalana, joka tutkii taidetta ja visuaalista kulttuuria historiallisena ja nykypäivän ilmiönä. Oppilas oppii tunnistamaan eri ismit ja nykyaikaisen taiteen mahdollisuudet sekä tunnetuimmat tekijät. Opetus sisältää kuvataiteen tyylien käyttämistä työskentelyn lähtökohtana sekä taideteosten analysointia, sisällön tulkintaa ja taidekriittistä.

Tutustutaan visuaalisen alan eri toimijoihin, työhön ja koulutuksiin – esim. missä kaikkialla valokuvaaja tai graafinen suunnittelija voi työskennellä? Missä voi opiskella taiteilijaksi?

Suunnitellaan oppilasnäyttelyn teema, valmistetaan näyttelyjulistet ja kutsut. Valitaan työt näyttelyyn yhdessä ryhmänä.

Toteutetaan mahdollisuuksien mukaan retki lähialueiden tunnetuimpiin kulttuurikohteisiin sekä pääkaupunkiseudulle Ateneumiin ja Kiasmaan. Oppilas käy myös itsenäisesti museoissa ja gallerioissa.

VISUAALINEN YMPÄRISTÖ

Teemaopinnoissa ympäristöä (luonto, rakennettu ympäristö, esineympäristö, mediaympäristö, visuaaliset osakulttuurit) käsitellään ao. kuvataiteenalan näkökulmasta ottaen huomioon esteettisen arvottamisen lisäksi ekologinen ja eettinen lähestymistapa.

Oppilas arvioi rakennettua ja havainnoi ympäristöään, oppii arvostamaan sen hyviä puolia, huomaamaan ongelmia ja vaatimaan parannuksia.

Vahvistetaan kuvaviestinnän ja mediateknologian perusteita: valokuvausta, videokuvausta ja digitaalista kuvankäsittelyä ja graafista suunnittelua. Syvennetään mediakriittisyyteen liittyviä aiheita ja käsitteitä: median kuvat itsetunnon muovaajina, kuvamanipulaatio ja kuvanmuokkaus.

Teemaopintojen hyvän osaamisen kriteerit

- osaa tarkastella sisällön, muodon ja asiayhteyden vaikutusta erilaisten kuvien tulkintaan
- osaa tulkita kuvia teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä hyödyntää tulkintojaan kuvista keskusteltaessa
- osaa hyödyntää erilaisia kuvailmaisun tapoja tarkastellessaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria sekä tehdessään omia kuvia
- osaa ilmaista näkemyksiään taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista
- ottaa kuvailmaisussaan huomioon kulttuurien moninaisuuteen ja kestävään kehitykseen liittyviä näkökulmia
- osaa havainnoida ja arvioida omaa oppimistaan ja hyödyntää muilta saadun palautteen omassa työskentelyssään
- osaa taltioda työskentelyprosessiaan ja käyttää sitä hyödykseen itsearvioinnissa

5. OPPIMISEN ARVIOINTI KUVATAITEEN OPETUKSESSA

Oppimisen arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan kuvataiteen opintojen edistymistä. Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen.

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Näin arvioinnilla tuetaan opiskelijan oppimaan oppimisen taitojen syventämistä. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Itsearvioinnissa oppilasta ohjataan pohtimaan oppimistavoitteitaan, havainnoimaan työskentelyään ja tarkastelemaan oman oppimisen edistymistä. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Kuvataiteen yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat Taidesuhde, Visuaalinen lukutaito sekä Osallisuus ja vaikuttaminen. Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista. Oppilaan arvioinnin perustana on aina tavoitteiden toteutumisen arviointi. **Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.** Oppilasta perehdytetään kuvataiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Arviointitaitoja harjoitellaan ja harjaannutetaan opintojen kuluessa.

Arvioinnin tueksi

Vuodet	Itsearviointi	Vertaisarviointi	Opettajan antama arvio	
1.-2.vuosi	Opiskelija havainnoi ja pohtii työskentelytaitojaan ja ymmärtää työskentelyn eri vaiheita ja pohtii niiden merkitystä omalle oppimiselleen. Opettaja auttaa osuvien huomioiden äärelle. Suullinen ja kirjallinen itsearviointi.	Tekemisen sanallistamista työskentelyprosessin aikana sekä valmiiden teosten äärellä. Ryhmäkeskustelut. Opettaja ohjaa keskustelua. Periaatteena on toisilta oppiminen.	Arviointi on luonteeltaan jatkuvaa. Sanallista arviointia ja palautetta annetaan oppilaille kaikilla oppitunneilla. Kokoava sanallinen tai kirjallinen arvio todistuksenjaon yhteydessä.	
3.-5.vuosi	Kuten edellä, mutta laajentaen ja syventäen. Opiskelija havainnoi, pohtii ja ymmärtää työskentelyn eri vaiheita ja pohtii niiden merkitystä omalle oppimiselleen. Suullinen ja kirjallinen itsearviointi.	Arviointi työskentelyprosessin aikana sekä valmiiden teosten äärellä. Ryhmäkeskustelut. Opettaja ohjaa keskustelua. Kannustavan ja rakentavan palautteen antaminen kanssaopiskelijoille. Pääpaino on työskentelyprosessin, ei niinkään lopputuloksen arvioinnissa.	Arviointi on luonteeltaan jatkuvaa. Sanallista arviointia ja palautetta annetaan oppilaille kaikilla oppitunneilla. Sanallinen (tai kirjallinen) arvio työkausittain todistuksenjaon yhteydessä (esim. nämä olivat tavoitteet tälle vuodelle ja opiskelija suoritti ne hyvin/erinomaisesti + lisäksi maininta jostakin oppilaan vahvuudesta). Henkilökohtainen, laaja kirjallinen arvio yhteisten opintojen päättyessä todistuksenjaon yhteydessä.	
Teemaopinnot 6.-7.-vuosi	Kuten edellä. Tämän lisäksi oppilas dokumentoi työskentelyään sähköiseen portfolioon. Syntyneen kuva-arkiston pohjalta hän voi arvioida ja reflektoida omaa edistymistään ja taiteellista työskentelyään.	Kuten edellä. Kannustavan ja rakentavan palautteen antaminen kanssaopiskelijoille suullisena ja kirjallisena. Nyt arviointi voidaan laajentaa koskemaan myös lopputulosta.	Kuten edellä. Palautekeskustelut isompien kokonaisuuksien päätteeksi. Päätötyö: Päätötyöstään oppilas saa sekä opettajan kirjallisen	

	Päättötöyövaiheessa oppilas tekee portfolion Portfoliotyöskentely -Prosessin kuvallistaminen ja sanallistaminen luo tarttumapintaa katsojalle ja lopputyön kyseessä ollessa arvioijalle.	Verrataan tehtävälle annettuja tavoitteita lopputulokseen positiivisessa ja rakentavassa hengessä.	palautteen ja arvion että koulun ulkopuolisen kuvataiteen ammattilaisen antaman palautteen ja arvion. Oppilaan keräämä kuva-arkisto/portfolio toimii myös opettajan arvioinnin tukena.	

6. TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot.

Naantalin opiston kuvataidekoulun todistusmalli

TAITEEN PERUSOPETUS, YLEINEN OPPIMÄÄRÄ, KUVATAIDE

Koulutuksen järjestäjä: Naantalin kaupunki

Oppilaitos: Naantalin opisto

Oppilaan nimi ja henkilötunnus:

Opiskelu-aika vuosina:

Oppilaan opinnot lukuvuosina:

Oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot 300 tuntia.

Oppilaan suorittamat teemaopinnot 200 tuntia

Rehtorin allekirjoitus ja Naantalin opiston leima

Kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä. Päivämäärä, jona koulutuslautakunta on hyväksynyt Naantalin opiston kuvataidekoulun opetussuunnitelman

Lisäksi todistukseen merkintä: ”Koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.” Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Kuvitus: Lasten ja nuorten kuvataidekoulun oppilaiden työt

Valokuvat: Jenny Verta ja Reija Palo-Oja